

QORTI TAL-APPELL KRIMINALI

Onor. Imhalledf Consuelo Scerri Herrera, LL.D., Ph.d.

Appell Nru: 28/2023

Il-Pulizja

Vs

Alfred Camilleri

Illum, 10 ta' April, 2024

Il-Qorti,

Rat l-akkuzi dedotti kontra l-appellat, **Alfred Camilleri** detenur tal-karta tal-identita Maltija **352997M**, akkuzat quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli:

Fit-6 ta' Settembru 2021 ghall-habta ta' 16:00 fi Triq is Siggiewi, Zebbug, saq il-vettura bin-numru tar- registrazzjoni FRE 055:

1. Uza, gieghel jew halla lil persuna ohra tuza vettura bil - mutur fit-toroq minghajr polza ta' assicurazzjoni dwar ir- riskji ta' terzi persuni; u

2. Bhala sid l-imsemmija vettura bil-mutur, naqas li jwahhal id-diska tal-licenzja man-naha tax-xellug tal windscreen b' mod li tkun tidher min quddiem.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali ta' nhar il-14 ta' Dicembru 2022.

Rat ir-rikors tal-appell tal-appellant Avukat Generali, prezentat fir-registru ta' din l-Onorabli Qorti nhar fit 2 ta' Frar, 2023, fejn talab lil din l-Onorabli Qorti sabiex jogħgobha tirriforma s-sentenza appellata u dana billi;

- Tikkonfermaha f' dik il-parti fejn ma sabitx htija fir-rigward tat-tieni imputazzjoni u thassarha u tirrevokaha f' dik il-parti fejn ma sabitx htija fir-rigward ta l-ewwel imputazzjoni, u minflok isib htija, u tinfliggi piena adegwata u skont il-ligi, fir-rigward taghha.

L-aggravji huma ċari u manifesti u jikkonsistu fis-segwenti:

Illi, l-esponent hass ruhu aggravat bis-sentenza mogħtija nhar il-14 ta' Decembru 2022;

Illi b'kull rispettt, l-esponent hassu aggravat u ma jaqbilx mal-konkluzjoni tal-Qorti tal-Magistarti fir-rigward tal-ewwel imputazzjoni ghas-segwenti ragunijiet. Dik il-Qoeti ddecidiet li mill-provi migjuba rrizulta li fir rigward tal-uzu vettura kien hemm ezistenti fil-gurnarta tal-allegat reat, polza ta' assigurazzjoni dwar ir-riskji ta' terzi persuni u ghalhekk l-imputazzjoni ma setghetx tirrizulta. L-esponent huwa tal-umli fehma li ghal aktar kjarezza ta'hsieb ikun opportun li wiehed jibda billi jikkunsidra u jesamina l-Artikolu 3(1) tal-kapitolu 104 tal - Ligijiet ta' Malta. Dan l-Artikolu jghid hekk :

Bla hsara tad-disposizzjonijiet ta' din l-Ordinanza, had ma jista' juza jew igieghel jew ihalli lil persuna ohra tuza vettura bil-mutur fit -toroq

kemm il darba, għall-uzu tal-vettura minnu jew min dik il-persuna l-oħra skont il-kas, ma tkunx issehh polza ta' assigurazzjoni dwar ir-riskji ta terzi persuni, skont id disposizzjonijiet ta' din l-Ordinanza.

Illi kif qalet tajjeb il-Qorti tal-Magstrati (Malta), l-elementi neccesaji għall-vjolazzjoni ta' dan l-artikolu huma s-segwneti:

1. L-imputat: Fil-kaz ta' "juza", l-imputat jista' jkun kwalunkwe persuni li tista' tinstab kriminalment responsabbli taht il-ligi. Fil-kaz ta' "igieghel jew ihalli lil persuna oħra tuza", l-imputat irid ikun necessarjament sid il-vettura, xi hadd li għandu pussess tagħha jew ninkella xi hadd li lilu giet fdata l-vettura;
2. Il-vettura bil-mutur: Trid tintuza "vettura bil-mutur" sabiex ir-reat jissussisti;
3. Il-lok: Il-vettura trid tintuza fit-triq, jigifieri, trid tkun effettivament qieghda tigi misjuqa fit trid; u
4. L-uzu tal vettura mis- sewwiewq, cioe' mill-persuna li qeda tuzaha jew li giet imgieghla jew permessa li tuzaha ma tkunx koperta b'polza ta' assigurazzjoni dwar ir-riskji ta' terzi persuni.

Illi l-esponent ma ikkontestax l-analizi tal-ewwel tliet elementi magħmula mil Qorti tal-Magistrati. Pero', l-esponent jikkuntesta l-analizi u l-interpretazzjoni tal-Qorti tal-Magistrati fir-rigward tar-raba' element. Il-Qorti tal-Magistrati interpretat ir-raba' element bhallikieku l-polza tal-assigurazzjoni tkopi l-vettura nnifisha u mhux il-persuna li tkun qed tuza l-vettura. Skont il-Qorti tal-Magistrati, dan ifisser li "fir-rigward tal-kopertura tat-terz ma tagħmilx differenza jekk min kien qieghed juza l-vettura u kkawza d-danni kellux licenzja tas-sewqan jew le, għandux inqas min 25 sena jew le, jew jekk

*huwiex b'xi mod eskluż mill kopertura tal- polza jew le" u li t-"terz dejjem protett jekk fis-sehh ikun hem polza ta' assigurazzjoni tal- vettura". Skont il- Qorti tal-Magistrati, "it-terz ma jkunx protett biss jekk fid-data ta'xi incident li jkun involut fih hu **ma jkunx hemm fis-sehh polza ta' assigurazzjoni ghal dik il- vettura u huwa dan il-kaz illi ried jipprevjoni milli jigri l-legislatur permezz tal-Art.3(1) tal-Kap. 104 tal-Ligijiet ta' Malta".***

Dejjem skont il-Qorti tal-Magistrati, "[f]'kazijiet bhal dawn, it-terz xorta jista' jkollu forma ta' protezzjoni billi japplika lill-Fond ghal Protezzjoni u Kumpens taht l-Art. 9D(1) tal-Kap. 104 tal-Ligijiet ta' Malta pero' dan mhuwiex desiderabbli u hija sitwazzjoni bhal din illi l-legislatur ried jipprevjoni milli tigr permezz tal-Art. 3(1)".

Il-Qorti tal-Magistrati spjegat ukoll li "[f]'kaz ta' incident fit-triq (xi haġa li effettivament ma sehhetx fil-kaz odjern), il-policyholder x'aktarx kien ikollu problema ghar-risarciment tad-danni minghand il-kumpanija tal-assigurazzjoni ghaliex izjed iva milli le din tkun intitolata tirrifjuta l-kopertura abbażi ta' esklużjoni mill-polza stess". Il-Qorti tal-Magistrati kompliet tispjega li "[f]i kwalunkwe kaz pero' din tkun kwistjoni ta' natura civili u m'hijjex ta' rilevanza ghall-kamp kriminali. Li huwa rilevanti, anzi krucjali ghal- fini tal –Art. 3(1) tal Kap. 104 tal-Ligijiet ta' Malta, u kwindi ghal din il- kawza , huwa illi ghall-uzu ta' dik il-vettura tkun tezizti polza ta' assigurazzjoni li tkun in vigore. Jekk tali polza tkun tezisti, allura t-ters **dejjem** ikun protett (hlief f'certu kazijiet specifiki elenkati fil –ligi u li ma japplikawx ghal da nil- kaz) ghaliex jigri x'jigri , tkun qed tinstaq min min tkun qed tinstaq, il- kumpanija tal – assigurazzjoni tkun obligata taghmel tajjeb ghad – danni li t-terz jsofri b'kawza tal uzu tal-vettura “.

Illi, bid-dovut rispett, l-esponent ma jaqbilx ma' dan ir ragonament tal-Qorti tal-Magistrati. Il Qrati taghna kemm il darba kellhom l-opportunita li japprofondixxu dwar l-interpretazzjoni tal-Artikolu 3(1) tal kap 104 tal-Ligijiet ta' Malta u dwar ir-reat ikkoncernat. Fil-fatt, fil- kaz odjern, il-Qorti tal- Magistrati stess stqarret li matul is-snin din il-Qorti u anke L-Qorti tal-appell gieli ddecidew illi l-kliem ghall-uzu tal- vettura minnu jew min dik il- persuna l-ohra fl-Art. (1) tal-kap. 104 jiffisru illi **l-polza tal-assigurazzjoni ghanda tkopri il-persuna li tkun qed tuza l-vettura u mhux tant il- vettura nnifisha. Li jfisser dan li jekk ghal xi raguni l-imputat ikun eskluż mill-kopertura** (per eżempju

ghalies m'ghandux licenzja tas-sewqan jew ghaliex ghandu inqas in 25 sena ma jkunx" sewwieq awtorizzat" specifikat fil-polza) allura huwa jkun hati tal-akkuza migjua kontrih taht l-Art. 3(1) tal-Kap.104 tal-Ligijiet ta' Malta".

Illi fil-kaz fl-ismijiet **il-Pulizija vs Maximilian Ciantar**, l-Onorabbli Qorti rritentiet hekk:

*Is-sehan tal-mohh li l-vittma ghandu cans ikbar ghar-rizarciment tad-dannu civilment minhabba li kull karozza trid tku assigurata **bl-ebda mod ma jexejjen id-dmir li kull sewwieq ikun assigurat li jekk jonqos li jamhmel dan jista' jinstab hati ta' reat.***

Illi dan allura jifisser li kull sewwieq huwa obligat bil-ligi li jkun kopert b'polza ta' assigurazzjoni dwar ir-riskji ta' terzi persuni. Fil-kaz fuq imsemmi, din l-Onorabbli Qorti kienet ikkonfermat il-konkulzjoni tal-Qorti tal-Magistrati li, galadarba rrizulta li l-assigurazzjoni tal-vettura in kwistjoni ma kienitx tkopri persuni taht il-25 sena kif kien l-appellant, huwa kien hati talli saq il-vettura minghajr ma kien kopert b'polza ta' assigurazzjoni dwar riskji ghal terzi persuni.

Illi l-esponent jaghmel referenza ukoll ghas-sentenza moghtija mn din l-Onorabbli Qorti fil-kaz fl-ismijiet **Il Pulizija vs Joseph Zahra**. F'dak il-kaz, Joseph Zahra kien akkuzat talli (i) saq minghajr licenzja tas-sewqan u (ii) ma kienx kopert b'polza ta' assigurazzjoni dwar riskji ta; terzi persuni. Huwa kien ammetta quddiem il-Qorti tal-Magistrati li saq minghajr licenzja tas-sewqan u l-Qorti tal-Magistrati pprocediet billi sabitu hati taz-zewg imputtazzjonijiet addebitati lilu. Huwa kien intavola rikors t'appell fejn kien talab lil din l-Onorabbli Qorti sabiex tirrevoka s-sentenza appellata billi tilliberah minnha. Wara li gharblet il-provi kollha migjuba quddiemha ,f'dak il-kaz din l-Onorabbli Qorti osservat illi:

... hemm ammsjoni tal- ewwel imputazzjoni daparti tal -appellant u din awtomatikament iggib htija fit tieni wahda - jigifieri l-imputazzjoni li l-appellant ma kienx kopert b'polza ta assigurazzjoni.

Illi, inltre, l-esponent jirreferi ghas-sentenza mohtija min din l-onorabli Qorti fil-kass fl-ismijiet **il-Pulizia vs Joseph Gatt** fejn, ghall-argument tal-appellant Joseph Gatt li, galadarba l-assigurazzjoni hi dejjem marbuta taghmel tajjeb ghal dejn civili favur it-terzi skont il- ligi, allura s-sewwieq ta' vettura huwa dejjem assgurat, il-Qorti osservat illi:

Issa, tracjat L-insenjament tal-Qrati tul iz-zmienijiet, jidher illi sas-sena 2005, 1-Qrati taghna dejjem fehmu dak li fis-semplicita' tieghu jipprovdi l-artikolu 3 tal-Kap 104, igifieri li hadd ma jista' jsuq vettura bil-mutur jekk ma jkunx debitament assikurat biex jaghmel dan. Dik is-sentenza izda tippernja fuq id-doveri tal-kumpaniji tal-assikurazzjoni u bid-dovut rigward, l-obbligi u l-kundizzjonijiet li l-kumpaniji tal-assikurazzjoni jassumu mal-Awtoritajiet kompriz ir-Regolatur, sabiex tinhargilhom u jzommu fis-sehh il-licenzji taghhom bhala assikurazzjoni kompriz l-obbligi taghhom li jiehu sehem f'pool bhala insurers concerned ma jistghax jitqies li jezonera lill-kull sewwieq mill-obbligi tieghu taht il-Kapitolu 104. Tant hu hekk illi, ghad li s-sentenza fl-ismijiet Scuderi kien font ta' referenza ghal diversi kawzi anke jekk mhix dejjem segwita, l-Qorti tal-Appell kellha ripensament u fis-sentenza taghha **Il-Pulizija vs Andre Apap tal-4 ta' Frar, 2011** rriteniet illi ma taqbilx mad-distinzjonijiet li saru minn din il- Qorti diversament preseduta fis-sentenzi taghha **Il-Pulizija vs Angelo Scuderi(3.11.2005)**, **Il-Pulizija vs Stefan Apap (26.4.2007)** u **l-Pulizija vs Charles Galea (7.5.2007)** u ohrajn "dwar meta tiskatta 1- prezunzjoni prevista fis-subartikolu 3(1A) tal-

Kap 104. Is-subartikolu 3(1A) tal-Kap 104 huwa car u inekwivoku fil-portata tieghu..".

Fil-każ fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Joseph Gatt** fuq imsemmi, din l-Onorabbli Qorti ma rat l-ebda raġuni għaliex kellha tagħti xi interpretazzjoni differenti għall-Artikoli 3(1) u 3(1A) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta u għalhekk qieset illi l-appellant ma kienx debitament assigurat.

Illi, di piu', l-esponent jirrileva li fil-każijiet fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Plamen Zhelyozkov Petkov**¹, **Il-Pulizija vs Jonathan Grech**² u **Il-Pulizija vs Tarquin Vella**³, din l-Onorabbli Qorti kkonfermat is-segwenti:

*.... gie ritenut minn din il-Qorti fl-Appell Kriminali "Il-Pulizija vs. Peter Paul Micallef [18.9.2002] meta kienet saret ukoll riferenza għas-sentenza "Il-Pulizija vs. Carlo Abela" [15.07.96] fejn din il-Qorti irriteriet li **ga la darba persuna ma jkollhiex licenzja tas-sewqan, hi ma tistax tkun koperta b' polza ta' assikurazzjoni u fil-fatt dik hi l-pozizzjoni legali, għax galadarba jigi pruvat li d-driver ma jkollux driving licence, ebda insurance ma tkoprigh.** Jekk umbagħad id-driver ikun daqstant fortunat li jsib xi assikurazzjoni li lesta li tkoprigh anki meta ma jkunx licenzjat biex isuq, jispetta lilu biex jagħmel il-prova ta' tali kopertura u mhux lill-Prosekuzzjoni li tipprova li dik il-karozza partikolari ma kienetx koperta b'polza ta' assikurazzjoni jew li tali assikurazzjoni ma tkunx tkopri lil dak id-driver. Biex issir tali prova altrimenti kull darba jkun iridu jigu prodotti bhala xhieda r-rapprezentanti tal-assikurazzjonijiet kollha li joperaw f' Malta u Ghawdex biex jiddikjaraw jekk hemmx polza għall-dik il- vettura jew le u f'kaz li iwa jekk id-driver*

¹ Deciz 2 ta' Novembru 2006 App. Krim.

² DEciz fil-25 ta' Jannar 2007 App Krim

³ Deciz fil-23 ta' Marzu 2021

individwalment hux kopert. F'kull kaz, anki kieku il-karozza tkun koperta b'assikurazzjoni, dan ma jfissirx li kull driver li jirkeb fiha, ikunx licenzjat jew le, ikun ukoll kopert b'polza kontra r-riskji tat-terzi persuni ghax jistghu ikun hemm restrizzjonijiet dwar min ikun kopert b'polza partikolari.

Illi t-test tal-ligi Ingliza li tkopri din il-materja, senjatament l-Artikolu 143(1)(a) tar-Road Traffic Act 1988, huwa kważi jdentiku għal dan l-artikolu u jipprovdi hekk:

Subject to the provisions of this Part of this Act -

a person must not use a motor vehicle on the road unless there is in force in relation to the use of the vehicle by that person such a policy of insurance or such a security in respect of third-party risks as complies with the requirements of this Part of this Act...

Illi fit-tliet każijiet surriferiti, senjatament, Il-każijiet l-ismijiet **II-Pulizija vs Plamen Zhelyozkov Petkov**, **II-Pulizija vs Jonathan Grech** u **II-Pulizija vs Tarquin Vella**, din l-Onorabli Qorti kompliet tispjega hekk:

Mi l-pozizzjoni fil-liġi u l-Qrati Inglizi hi hekk ukoll. Di fatti kif jgħid 1- ARCHBOLD (Criminal Pleading, Evidence and Practice, 1998, London, Sweet & Maxwell, p. 2417] fl-osservazzjonijiet tiegħu fuq darreat analogu tal-ligi Ingliza:

"The Prosecution has to prove that the defendant used a vehicle on the road. Once that is established, it is for defendant to prove that there was a valid policy of insurance in force at the time: Philcox vs Carberry (1960) Crim, L.R. 563, D.C."

Illi saret f'dik is-sentenza referenza ukoll għall Criminal Law Review, 1960 li b'riferenza għal din is-sentenza fuq citata, kkumenta hekk: -

"It is an established rule of evidence that where the truth of the party's allegation lies peculiarly within the knowledge of his opponent, the burden of disproving it lies upon the latter." (Halsbury's Laws of England, 3rd edn, Vol.15, 270) In the Criminal Law, it is submitted that the rule should be confined to cases where it is an offence to do some act in the absence of a licence or permission and similar cases. It was stated by Talbot J., obiter, in Williams v. Russell (1933) 149 L.T. 190, that on a charge of using a motor vehicle without there being in force a policy of insurance, the onus was on the accused to prove he had a policy. This would seem, with respect, a proper application of the principle and is confirmed by the present case."

Umbagħad BLACKSTONE'S CRIMINAL PRACTICE (1992)
[Blackstone Press Limited, p.1788] jghid:-

"In the case of driving without a licence, it is for the accused driver to prove that he is insured. (Williams v. Russell [1933] 149 LT 190; Philcox v. Carberry [1960] Crim. L.R. 563)

Illi fil-każ Inġliż **Director of Public Prosecutions & Hay**, il-Qorti Inġliża ddikjarat is segwenti:

It has long been the law that in prosecutions both for driving without a licence and for driving without insurance, once the prosecution have proved that the defendant drove a motor vehicle on a road, then it is for the defendant to show that he held a driving licence and that there was in force an appropriate policy of insurance, since these are matters that are peculiarly within his knowledge: see the decision of this court in John

v Humphreys [1955] 1 All ER 793, which was followed in Philcox v Carberry [1960] CLR and DPP v Kavaz [1999] RTR 81.9

Illi fil-każ fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Anthony Galea**⁴, din l-Onorabbli Qorti spjegat hekk:

27. Illi l-Artikolu 3(1) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta jipprojbixxi l-użu ta' vettura bil-mutur fit-toroq meta dik il-vettura ma jkollhiex mahruġa fil-konfront tagħha polza ta' assigurazzjoni għar-riskji ta' terzi persuna. Il-polza tinhareġ f'isem persuna speċifika u tkun tkopri r-riskji relattivi u deroanti mis-sewgan ta' dik il-vettura partikolari li fir-rigward tagħha tkun inharget l-imsemmija polza. Il-polza assikurattiva tkun allura marbuta ma vettura speċifika. L-Artikolu 3(1A) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta jikkreja preżunzjoni (iuris tantum) li ma jkunx hemm polza ta' assikurazzjoni fis-sehh kemm il-darba min ikun gie mixli bir-reat imsemmi fl-artikolu 3(1) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta ma jgibx prova li kien fil-pussess ta' polza ta' assikurazzjoni.

Illi, tenut kont tal-insenjament kollu fuq imsemmi, l-esponent jenfasizza li l-kliem "għall-użu tal-vettura minnu jew minn dik il-persuna l-oħra" fl-Artikolu 3(1) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta għandhom jiġu nterpretati fis-sens li l-polza tal-assigurazzjoni għandha tkopri l-persuna li tkun qegħda tuża l-vettura u mhux il-vettura nnifisha. Il-polza ta' assigurazzjoni esebita fl-atti proċesswali kienet mahruġa lil Rita Camilleri u kienet tispeċifika li s-sewwieqa li kienu awtorizzati li jsuqu l-vettura in kwistjoni kienu "It] he Policyholder and Philip Camilleri (ID 0281468M)". Għalhekk, fil-każ odjern, għalkemm l-appellat esebixxa polza ta' assigurazzjoni valida fir-rigward ta' riskji ta' terzi persuni, huwa qatt ma seta' jkun kopert b'dik il-polza proprju għax ma kienx imniżżel bhala wiehed mis-sewwieqa awtorizzati li jsuqu dik il-vettura. Il-pożizzjoni legali hi li galadarba persuna ma tkunx indikata f'polza tal-

⁴ Deciz 20 ta' Dicembru 2022

assicurazzjoni bhala sewwieq awtorizzat li jsuq l-vettura in kwistjoni, hi awtomatikament ma tistax tkun koperta b'dik il-polza ta' assicurazzjoni. Ghaldaqstant, l-appellat kellu jinstab hati tal-ewwel imputazzjoni miġjuba fil-konfront tiegħu.

Illi b'kull dovut rispettt, l-esponent jissottometti li l-interpretazzjoni mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati fil-każ odjern hija wahda li għandha konsegwenzi ferm serji u saħansitra perikolużi. Dan qiegħed jingħad stante li, bl-interpretazzjoni mogħtija f'dan il-każ mill-Qorti tal-Maġistrati, qiegħed jintbghat messaġġ lill-pubbliku in ġenerali li kwalunkwe persuna tista' ssuq kwalunkwe vettura basta li dik il-vettura tkun koperta b'polza ta' assicurazzjoni. Ġaladarba hemm dik il-polza tal-assicurazzjoni, is-sewwieq ikun eżonerat mir-reat ikkontemplat taht 1-Artikolu 3(1) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta, irrispettivament jekk ikunx intestat bhala authorised driver fil-polza tal-assicurazzjoni u, saħansitra, irrispettivament jekk ikollux liċenzja tas-sewqan jew jekk is-sewwieq ikunx tal-età.

Illi l-interpretazzjoni hekk mogħtija mill-Qorti tal-Maġistrati fil-każ odjern ċertament tmur kontra l-ispirtu tal-liġi u l-intendiment tal-legislatur meta giet introdotta l-preżunzjoni taht 1-Artikolu 3(1A) tal-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta. In fatti, fid-dibattiti tal-deputati ta' nhar it-13 ta' Novembru 2002, f'liema dibattiti ġew diskussi l-introduzzjoni tal-Artikoli 3(1A) u 3(1B) tal-Kapitolu 104, liema Artikoli dahlu fis-seħh permezz tal-Att XXX tal-2002, il-Ministru għat-Transport u Komunikazzjoni ta' dak iż-żmien Ćensu Galea aċċena għall-bżonn li "**jiġi assigurat li kull persuna li tkun qed issuq jkollha** insurance cover", Kwindi anke legislatur wera bié-car l-intenzjoni tiegħu li l-obbligu li jiġi żgurat li hemm polza ta' assicurazzjoni li tkopri l-użu ta' vettura huwa propju fuq is-sewwieq ta' dik il-vettura u fuq hadd iżjed.

Illi huwa minnu li l-liġi taht il-Kapitolu 104 tal-Liġijiet ta' Malta hija ntiza qabel kollox sabiex tipproteġi l-interessi ta' terzi persuni u huwa minnu ukoll li l-assicurazzjoni hija dejjem marbuta tagħmel tajjeb għad-dejn civili favur terzi persuni skont il-liġi.

Madanakollu, dan ma jfissirx li sewwieq huwa eżentat mill-obbligi tiegħu taħt il-Kapitolu 104 tal-Ligijiet ta' Malta.

Semgħet lill-partijiet jgħamlu referenza għat-trattazzjoni tagħhom li saret quddiem din il-Qorti diversament preseduta nhar id-29 ta' Awwissu 2023.

Rat li dan l-appell jinsab differit għas-sentenza.

Ikkunsidrat

Illi dan hu appell tal-Avukat Generali fejn qed jallega lil-ewwel Qorti kient zbaljata fir-ragunament tagħha meta lliberat lill-appellant mill-ewwel imputazzjoni u fil-fatt l-appell tiegħu huwa limitat għal din l-akkuza biss għaliex fir-rigward tat-tieni akkuza qed jitlob konferma ta' dak li iddecidiet l-ewwel Qorti u cioe li jigi dikjarat mhux hati. Illi għalhekk sabiex tara jekk in effetti l-ewwel sentenza kienitx wahda *safe and satisfactory* din il-Qorti kellha tesamina l-provi kollha irmesqa fl-atti ta' din il-kawza.

Il-prosekuzzjoni ipprezentat l-affidavit ta' PC 1307 L Baldacchino fejn spjega li nhar is-6 ta' Settembru, 2021 għal habta tal-4.00 p.m kien qieghed jagħmel ronda flimkien ma' PS 949 gewwa triq is-Siggiewi Haz Zebbug. Waqt li kienu għaddejnin fl-imsemmija triq setgħu jinnotaw vettura tal-għamla Mercedes li gib in-numru tar-registrazzjoni FRE 055 fejn kien qieghed jgħamel uzu minnha vertu Alfred Camilleri, pesuna mgharufa mal-pulizija li jgħamel uzu minn vetturi differenti mingħajr ma għandu polza ta' sigurta. Camilleri gie imwaqqaf fejn meta gie mitlub għall-licenzja u l-polza ta' assigurazzjoni huwa provda licenzja tas-sewqan valida izda fuq il-polza ta' assigurazzjoni ma kienx kopert dwar ir-riskji ta' terzi persuni.

Il-vettura kienet abbonata mal-kumpanija tal-assigurazzjoni bl-isem 'Mapfre' fejn bhala policy number P 21433052 li kient valida minn 23 ta' Marzu 2021 sat-28 ta' Frar 2022 u kienet tghid li din setgħet tinstaq biss minn Rita Camilleri u Philip Camilleri. Għalhekk Alfred gie infurmat li l-vettura ma setgħetx tibqa fit-triq u li kien ser jigi

imharrek rigward dawn l-allegazzjonijiet u kif ukoll gie ordnat idahhalha 'l gewwa minn fit-triq pubblika fejn dan dahhalha gewwa garaxx personali tieghu. Fl-affidavit hemm miktub li l-polza ta' assigurazzjoni hija annessa pero dan ma kienx il-kaz.

Illi fis-seduta tal-14 ta' Dicembru, 2022 il-prosekuzzjoni esebiet l-affidavit ta' **PS 1467**. Stqar li nhar is-6 ta' Settembru, 2021 ghall-habta tal-4.00.m waqt li hu kien fuq ronda ma' PC 1307 bil-vettura tas-servizz gewwa Haz Zebbug waqt li kienu fi triq is-Siggiewi f' Haz Zebbug innutaw karozza tat-tip Mercedes bin-numru ta' registrazzjoni FRE 055 illi bhala pulizija kienu gew infurmti minn pesuna anonima li din kienet qed tinstaq minghajr licenzja valida.

Ghalqda dastant din giet imwaqfa minn PC 946 u PC 1307 fejn talbu lix-xufier jidentifika ruhu fejn rrizulta li kien Alfred Camilleri. Huwa gie mitlub iforni l-licenzja tieghu tas-sewqan fejn din dehret li kienet valida.

Minn stharrig ulterjuri li sar minn fuq il-post rrizulta li din il-vettura tat-tip Mercedes kellha il-licenzja skaduta u mal-windscreen deher li kellha l-licenzja li kienet tghid 'June 21'. Alfred Camilleri gie mitlub ukoll jipprovdi d-dokument tal-assigurazzjoni tal-istess vettura fejn irrizulta li l-assigurazzjoni tal-vettura imsemmija kienet tghid li din setghet tinstaq biss minn Rita Camilleri u Philip Camilleri u li kienet iggib in-numru tal-polza P21433052 tal-kumpanija Mapfre valida minn 23 ta' Marzu, 2021 sa 28 ta' Frar 2022.

Ghalhekk Alfred Camilleri gie infurmat li l-vettura ma setghetx tibqa fit-triq u li kien ser jigi rraportat rigward dawn l-irregolaritajiet. Gie ordnat idahhal il-vettura gewwa post privat fejn dan dahhalha f'garaxx personali tieghu.

Rat il-polza esebita a fol. 7 mahruqa f'isem Rita Camilleri u li fiha hemm miktub li bhala *authorised driver* hemm ukoll Philip Camilleri u ghalhekk Alfred Camilleri ma' kienx imsemmi f' din il-polza.

Rat l-okkorenza esebita fl-atti a dol 8 mehuda minn PS 946 Kurt Farrugia.

Ikkunsidrat.

Illi kif gie ritenut fl-Appell Kriminali **Il-Pulizija vs. Plamen Petkov** [2.11.2006]:- gie ritenut minn din il-Qorti fl-Appell Kriminali **Il-Pulizija vs. Peter Paul Micallef** [18.9.2002] meta kienet saret ukoll referenza ghas-sentenza **Il-Pulizija vs. Carlo Abela** [15.07.96] fejn din il-Qorti irriteniet li galadarba persuna ma jkollhiex licenzja tas-sewqan, hi ma tistax tkun koperta b'polza ta' assikurazzjoni u fil-fatt dik hi l-pozizzjoni legali, ghax galadarba jigi pruvat li d-driver ma jkollux driving licence, ebda insurance ma tkoprieh. Jekk umbaghad id-driver ikun daqstant fortunat li jsib xi assikurazzjoni li lesta li tkoprieh anki meta ma jkunx licenzjat biex isuq, jispetta lili biex jaghmel il-prova ta' tali kopertura u mhux lill-Prosekuzzjoni li tipprova li dik il-karozza partikolari ma kienetx koperta b' polza ta' assikurazzjoni jew li tali assikurazzjoni ma tkunx tkopri lil dak id-driver. Biex issir tali prova altrimenti kull darba jkunu iridu jigu prodotti bhala xhieda r-rapprezentanti tal-assikurazzjonijiet kollha li joperaw f' Malta u Ghawdex biex jiddikjaraw jekk hemmx polza ghall-dik il-vettura jew le u f'kaz li iva jekk id-driver individwalment hux kopert . F'kull kaz, anki kieku il-karozza tkun koperta b'assikurazzjoni, dan ma jfissirx li kull driver li jirkeb fiha, ikunx licenzjat jew le, ikun ukoll kopert b'polza kontra r-riskji tat-terzi persuni ghax jistghu ikun hemm restrizzjonijiet dwar min ikun kopert b' polza partikolari.

Illi l-istess jinghad fir-rigward is-sentenza ta' din il-Qorti fl-ismijiet **Il-Pulizija vs Cedric (Cedric Charles) Sciberras**⁵ il-Qorti ghamlet referenza ghas-sentenza fl-ismijiet **il-Pulizija vs Angelo Scuderi**⁶ , kien gie deciz li mid-dicitura ta' l-artikolu 10(1) tal-Kap 104 jidher li una volta li jkun hemm polza ta' assikurazzjoni li tkopri l-vettura in kwistjoni, jekk ikun hemm xi responsabilita ghal dejn civili, din tigi rizarcita mill-assikurazzjoni, sakemm ma jirrikorrux xi wahda jew aktar mic-cirkostanzi elenkati fis-subartikoli (2) u (3) ta' l-istess artikolu, anki meta l-assikuratur ikollu dritt

⁵ Deciza nhar is-26 ta' Marzu 2015 mill-Qorti tal-Appelli Kriminal

⁶ Deciza nhar it-3 ta' Novembru, 2005 mill-Qorti tal-Appelli Kriminali

jannulla jew ihassar il-polza, ghaliex per ezempju, id-driver ma jkollux licenzja. Imma hija l-prosekuzjoni li trid ttiprova li ma jkunx hemm din il-kopertura minhabba xi cirkostanza indikata fis-subartikoli (2) u (3), u sakemm din il-prova ma ssirx minnha, tibqa` l-prezunjoni li hemm il-kopertura tal-polza kontra r-riskji ta' terzi persuni kif ttiprovdi l-ligi fis-subartikolu (1).

“Illi l-artikolu 3 (1) tal-Kapitolu 104 tal-Ligijiet ta’ Malta jiddisponi li:-

“Hadd ma jista’ juza vettura tal-mutur fit-toroq kemm il-darba ghall-uzu tal-vettura MINNU (enfasi ta’ din il-Qorti) ma tkunx tezisti polza ta’ sikurta’ dwar ir-riskji tat-terzi persuni....”

“Illi it-test tal-ligi Ingliza li tkopri dil-materja u cioe’ Sec. 143 (1) (a) tar-Road Traffic Act huwa kwazi identiku ghall-dan l-artikolu w jghid testwalment:-

“a person must not use a motor vehicle on the road unless there is in force in relation to the use of the vehicle BY THAT PERSON (enfasi tal-Qorti) such a policy of insurance or such a security in respect of third-party risks as complies with the requirements of this Part of this Act...”

“Illi l-pozizzjoni fil-ligi u l-Qrati Inglizi hi hekk ukoll. Di fatti kif jghid l-ARCHBOLD [Criminal Pleading, Evidence and Practice, 1998, London, Sweet & Maxwell , p.2417] fl-osservazzjonijiet tieghu fuq darreat analogu tal-ligi Ingliza :-

“The Prosecution has to prove that the defendant used a vehicle on the road. Once that is established, it is for defendant to prove that there was a valid policy of insurance in force at the time: Philcox vs. Carberry {1960} Crim. L.R. 563 , D.C.”

“Illi saret f’ dik is-sentenza riferenza ukoll għall Criminal Law Review, 1960 li b’ riferenza għal din is-sentenza fuq citata , kkumenta hekk :-

“It is an established rule of evidence that where the truth of the party’s allegation lies peculiarly within the knowledge of his opponent, the burden of disproving it lies upon the latter.” {Halsbury’s Laws of England, 3rd. ed. Vol.15 ,270} In the Criminal Law, it is submitted that the rule should be confined to cases where it is an offence to do some act in the absence of a licence or permission and similar cases. It was stated by Talbot J., obiter, in “Williams v. Russell” (1933) 149 L.T. 190, that on a charge of using a motor vehicle without there being in force a policy of insurance, the onus was on the accused to prove he had a policy. This would seem, with respect, a proper application of the principle and is confirmed by the present case.”

“Umbagħad BLACKSTONE’S CRIMINAL PRACTICE (1992) [Blackstone Press Limited, p.1788] jgħid:- “In the case of driving without a licence, it is for the accused driver to prove that he is insured . (Williams v. Russell [1933] 149 LT 190; Philcox v. Carberry [1960] Crim. L.R. 563).”

Illi fil-kaz in ezamina, l-appellat li kellu l-obbligu li jipprova li kellu polza ta’ sigurta mahruga fuq il-vettura li kien qed isuq ai termini tal-artikolu 3 (1) (a) tal-Kap 104 tal-Ligijiet ta’ Malta u naqas li jagħmel dan u għalhekk tali akkuza tirrizulta provata. Għalhekk l-Avukat Generali kellu ragun jintavola appell mis-sentenza mogħtija mill-ewwel Qorti stante li l-gudizzju milqugh minnha fir-rigward l-ewwel akkuza kien zbaljat.

Il-Qorti rat l-artikolu 3 (1) tal-Kap 104 tal-Ligijiet ta’ Malta, tilqa’ l-appell tal-Avukat Generali billi tirrevoka dik il-parti tas-sentenza mogħtija mill-ewwel Qorti fejn sabet lill-appellant mhux hati tal-ewwel akkuza u minflok tiddikjara li qed issibu hati tagħha u tikkundannah multa ta’ elfejn u erba’ mitt euro (€2400) pagabbli fuq medda

ta' erbgħa u għoxrin xahar. Qeda tikkonferma dik il-parti tas-sentenza fejn ma sabiex lill-appellant hati tat-tieni akkuza u illiberatu minnha.

In oltre ai termini tal-artikolu 2 (A) tal-kap 104 tal-Ligijiet ta' Malta qeda tiskwalifika lill-appellant milli izomm il-licenzja tieghu tas-sewqan għall-peridou ta sena mill illum f'nofs il-lejl.

Dr Consuelo Scerri Herrera

Onor Imhalled